

דיני

דיני הוצאה מרשות לרשות

בשבת

דיני הוצאה

1. דיני רשויות
2. דיני צורת הפתח – כיצד, בעיות, דברי הרבי.
3. דיני עירוב חצרות/שיתופי מבואות.
4. במה מותר לצאת ובמה אסור.
5. מי שיצא בטעות.
6. דיני עירוב תחומין.

דיני הוצאה

איסור הוצאה מרשות לרשות ואיסור טלטול ד' אמות ברשות הרבים, יצא מכלל שאר מלאכות שבת, על ידי שנתפרש איסורו בשני מקומות בתורה, בפרשת בשלח (ט"ז כ"ט) "שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו ביום השביעי" (עיין עירובין י"ז ע"ב), ובפרשת ויקהל (ל"ו ו') "ויצו משה ויעבירו קול במחנה" וגוי' (עיין שבת צ"ו ע"ב), וגודל חשיבותה נודעת על ידי שחכמינו ז"ל עקרו שלשה מצוות עיקריות וחשובות (תקיעת שופר ונטילת לולב ומגילה) עקב החשש שמא יבואו לטלטל ד' אמות ברשות הרבים.

ובהלכות אלו התחילו חכמים לפרש ענייני שבת במסכת שבת, כי זאת המלאכה נמצאת תדיר, ובה יכשלו בני אדם על הרוב. ועל כל אדם מוטלת החובה לבדוק ולמשמש בכיסיו בכניסת השבת, וגם בשבת גופא אם אין מקפיד שלא להניח כלום בכיסיו כשהוא בביתו, צריך בכל פעם כשיוצא מביתו (במקום שאין עירוב) למשמש בכיסיו לראות שאין בהם כלום.

וכן ראוי לכל בעל נפש להתבונן בכל ערב שבת על בגדיו לבדוק אם אין בהם קלקולים שונים אשר בגינם עלול לעבור על איסור הוצאה

פתיחה

דיני הוצאה

ישנם די רשויות, :

א-רה"י,

ב-רה"ר,

ג- כרמלית,

ד-ומקום פטור.

פתיחה

דיני הוצאה

רשות היחיד -

א- 'איזו היא רשות היחיד מקום המוקף מחיצות גבוהות עשרה טפחים ויש בחללו ד' טפחים על ד' טפחים שזהו שיעור מקום חשוב הראוי להשתמש בו [שמה, א], בהגדרת המחיצות יש הרבה דינים, וישנם מחיצות שמועילות רק בתנאים מסויימים.

ישנם בכללות כמה סוגי מחיצות:

1. מחיצות לגובה י"ט,
2. מחיצות לעומק י"ט כבבור,

רשות היחיד

דיני הוצאה

ישנם בכללות כמה סוגי מחיצות:

1. 'תלי גוד אסיק – עמוד רחב דעי"ד בגובה י"ט 'שהלכה למשה מסיני היא שאנו אומרים גוד אסיק דהיינו שאנו רואים את ד' צדדי העמוד הגבוהים י' טפחים כאלו נמשכו והועלו למעלה על ראשו ועומדים כמחיצות סביב לו ונמצא ראשו מוקף מד' צדדים וחללו ד' על ד" [שמה,א]
  2. תל המתלקט – יתבאר לקמן
  3. פי תקרה יורד – באם יש ג' מחיצות וגג רחב דעי"ד תחתיו הרי זה כרה"י גמורה מפני שפי תקרה יורד וסותם. ויש בזה עוד פרטים ראה שסא,ה.
- i. וני"מ למבוא של בית כנסת.

רשות היחיד

דיני הוצאה

ישנם בכללות כמה סוגי מחיצות:

1. צורת הפתח יתבאר לקמן.
2. פסאי ביראות - מקום שיש לו שם ד' מחיצות אף על פי שאינן שלימות אלא פרוצות באמצען ואין בהן אלא אמה לכאן ואמה לכאן .. אם אין ביניהם אלא י"ג אמות ושליש הרי זה רשות היחיד מן התורה .. הואיל והפרוץ מרובה על העומד אלא לעולי רגלים בלבד התירו לעשות כן סביב הביראות שברשות הרבים כדי שיהיו מים מצויים להם בשבתות':
3. לחי או קורה – באם יש ג' מחיצות כשרות, ורק רוח רביעית פרוצה, מועיל 'קורה' או 'לחי' ברוח רביעית להחשיבו כרשות היחיד. והרבה פרטי דינים נאמרו בזה – ראה בסי' שסג.

רשות היחיד

דיני הוצאה

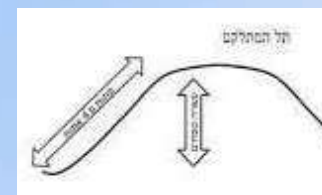
תל המתלקט

א- יתל שהוא משופע והולך ומתלקט בגבהו מעט מעט אם הוא מגביה יי טפחים מתוך הילוך ד' אמות הרי הוא כאלו זקוף ביושר ורשות היחיד הוא במקום גבהו אם מגביה כן מכל רוחותיו אפילו הוא עומד ברשות הרבים כיון שאין נוח להלוך בו

ב- אבל אם מתלקט גובה עשרה מתוך הילוך ה' אמות הרי ההילוך בו נוח וקל ולפיכך הוא כרשות הרבים גמורה אם הוא ברשות הרבים או ככרמלית אם הוא בכרמלית [שמה, ב]

ג- מדרון העומד בפתח חצר וכיו"ב – אף כשהוא תל המתלקט איננו נחשב כמחיצה באם רבים בוקעים בו, וכן אם יש שם מדרגות.

רשות היחיד

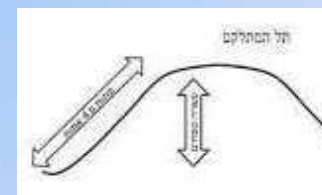

דיני הוצאה

תל המתלקט

- א- הים כשעומק הים הינו 'תל המתלקט', היינו ששפת הים יורדת בבאת אחת - מעיקר הדין ה"ה מחיצה אך נהוג להחמיר ולא לסמוך על זה.
- ב- נחל שעומקו הינו תל המתלקט – בנחל הזורם כל השנה ה"ה כמחיצה.
- ג- שפת החוף שהינה תל המתלקט – נחשבת למחיצה.
- ד- גשר – י"א שמבטל את מחיצת הנהר.
- ה- מנהטן – הנה מנהטן מוקפת כולה בנהרות, ויש לדון האם זה מועיל להחשיבה כרה"י כפי האריכו הרבה בפוסקים, וכן במכתבי כ"ק אד"ש מה"מ.

רשות היחיד

דיני הוצאה

פירצה –

- א- יכל היקף מחיצות שהפרוץ שבו מרובה על העומד אסור וכאלו כולו פרוץ אלא אם כן כל פרצה מהם פחותה מגי טפחים' [שסב, יח]
- ב- 'אם הפרוץ כעומד שוה בשוה מותר (בין במחיצות של שתי בין במחיצות של ערב) שכך היא הלכה למשה מסיני שלא יהיה הרוב פרוץ ולא שיהא צריך הרוב עומד ובלבד שלא יהיה במקום אחד פרוץ יותר מעשר אמות אבל עד עשר ועד בכלל מותר מפני שהוא כפתחי' [שסב, יח]
- ג- פירצה במלואה בדופן אחת חמורה יותר. ויש בזה עוד פרטים הרבה

רשות היחיד

דיני הוצאה

צורת הפתח

- א- מהו צורת פתח? קנה מכאן וקנה מכאן אפילו אחד רחוק מחבירו וקנה על גביהם אפילו אינו נוגע בהם אלא יש ביניהם כמה אמות.
- ב- הדרך המקובלת להתיר טלטול הינה ע"י צוה"פ, וזה מה שמכונה בלשון העולם 'עירובי'
- ג- הרבה דינים ופרטים יש בזה.
- ד- האם למעשה נכון לסמוך על העירוב נלמד בהמשך אחרי שנלמד דיני שאר רשויות

רשות היחיד

דיני הוצאה

א- צורת הפתח הקנים שבצד:

1. שיהא גובה הקנים שמכאן ומכאן יי טפחים
2. הקנים שבצדדים צריכים להיות חזקים שיכולים להחזיק דלת כל שהו.
3. שיהיו מכוונים כנגד קנה העליון שאז דומה לפתח שהמשקוף ניתן על המזוזות.
4. אבל אם הם מרוחקים מכנגדו אפילו כל שהוא פסול שאינו דומה לפתח וכן אם חיבר קנה עליון לשני הקנים או לאחד מהם מן הצד ואינו נתון על גבו מלמעלה שאינו דומה לפתח שהמשקוף ניתן על גבי המזוזות מלמעלה ג"כ פסול.

רשות היחיד

דיני הוצאה

צורת הפתח הקנים שבצד:

1. אין להחשיב את כתלי הבית כקנה אלא צריך קנה בפני עצמו.
2. נחי הפוסקים האם ניתן להסתמך על עמודי החשמל [ראה שו"ת תורת חסד]
3. אין להניח את אחד הקנים במקום שמוקף כבר במחיצות.

רשות היחיד

דיני הוצאה

א- צורת הפתח החוט שמעל:

1. הקנה העליון יכול להיות אפילו חוט ואפילו בגובה רב [רבים מתירים מעל 20 אמה].
2. צריך להיות מכוון ממש מעל הקנים. ולא לעבור מצדיהם. הדרך הפשוטה היא לנעוץ מסמר ועל גביו ללפף את החוט.
3. אפ"י באלכסון כשר צוה"פ [כה"ח סשב צח ע"פ אדה"ז]
4. ראוי שהחוט לא יהא ניזוז ברוח מצויה.
5. ראוי שלא יהא החוט נכפף למטה מג' טפחים מתחת לג' ראש הקנים.
6. יש דברים הנמצאים תחת חוט הצוה"פ שמעכבים ויש בזה פרטים הרבה. וכן ראוי שלא יהא גג מעל החוט.

רשות היחיד

דיני הוצאה

א- צורת הפתח ליותר מיי אמות -

1. דעה א [רא"ש] – אפילו לפרצה יתירה מעשר מותר מפני שאין כאן פרוץ כלל. במה דברים אמורים בחצר ומבוי שיש בהם דיורים ומקיפים אותם לדירה. אבל בבקעה שבא לעשות בה היקף כדי להתיר לטלטל בתוכו אינו מועיל מדברי סופרים כשכל הד' רוחות מוקפות על ידי צורת פתח בלבד .

2. דעה ב [רמב"ם] - אין צורת פתח מועיל לפרצה יתירה מעשר אפילו בחצר אלא אם כן עומד מרובה על הפרוץ או ברוח שלישית של מבוי, אבל לפרצת עשר מועיל צורת פתח אפילו פרוץ מרובה על העומד ואפילו כל הד' רוחות הן על ידי צורת פתח ואין בהן אלא עשר על עשר מותר אפילו בבקעה

3. מסקנה - טוב לחוש לדעת הרמב"ם אף שהעיקר כדעת הרא"ש.
[שסב, יט].

רשות היחיד

דיני הוצאה

א- צוה"פ לרה"ר-

1. צורת הפתח מועילה רק להתיר כרמלית וכיו"ב שמן התורה מותר הטלטול בהם, ואילו רה"ר גמורה אין צוה"פ לבדה מועילה [סי' שסב, יט, שסד, ד].

2. – בלשון אדה"ז 'אף על פי שצורת פתח היא כמחיצה גמורה ואם עשה צורת פתח על גבי ד' קונדסין רשות היחיד גמורה היא מן התורה אפילו עשה כן באמצע רשות הרבים גמורה כמו שנתבאר בסי' שס"ב **אעפ"כ מדברי סופרים אין צורת פתח מועלת לרשות הרבים גמורה**' [שסד, ד]

3. הבא להכשיר רשות הרבים להתיר בה הטלטול צריך לעשות לה דלת מכאן ודלת מכאן והוא שנעלות בלילה – עוד פרטים בזה ראה שסד, ד. שם.

רשות היחיד

דיני הוצאה

רשות הרבים

א- 'איזו היא רשות הרבים רחובות ושווקים הרחבים ט"ז אמה [[לערך 7.68 מטר] על ט"ז אמה שכן היה רוחב הדרך במחנה לויים שבמדבר.

ב- והוא שאינם מקורים

ג- ואין להם חומה סביב ואפילו יש להם חומה אלא שהם מפולשים משער לשער דהיינו שהשערים מכוונים זה כנגד זה הרי יש לאותו דרך המכוון משער לשער כל דין רשות הרבים אם הוא רחב ט"ז אמה שהרי אין לו אלא ב' מחיצות משני צדדיו בלבד.

ד- וכן דרכים שעוברים בהן מעיר לעיר ורחבים ט"ז אמה

רשות הרבים

דיני הוצאה

רשות הרבים

א- וכן מבואות רחבים ט"ז אמה המפולשים מרחוב לרחוב או מרחובות לדרכים הרחבים ט"ז אמה הן רשות הרבים גמורה.

ב- ויש אומרים שכל שאין ששים רבוא עוברים בו בכל יום כדגלי מדבר אינו רשות הרבים אלא כרמלית. ועל פי דבריהם נתפשט המנהג במדינות אלו להקל ולומר שאין לנו עכשיו רשות הרבים גמורה ואין למחות בידם שיש להם על מי שיסמכו (וכל ירא שמים יחמיר לעצמו):

ג- . ולהלכה פוסק אדה"ז [שמה,יא] שכל ירא שמים יחמיר לעצמו, ובסיי רנב קו"א ב כתב שנתפשט המנהג כמקלים ולכן בשעת הדחק אפשר (לכו"ע) לסמוך עליהם.

רשות הרבים

דיני הוצאה

כרמלית –

- א- כל מקום שיש בו די על די אמות, שאיננו מוקף במחיצות ואיננו רה"ר. כגון מדברות ימים וכיו"ב.
- ב- או שהוקף למחיצות שאינם של דירה.
- ג- רה"ר מקורה היא כרמלית.
- ד- אסור לטלטל מכרמלית לרה"י, וכן אסור לטלטל בה יותר מדי אמות. לדוג' אסור לשלשל מעטפה לתיבת דואר, העומד ברה"ר או כרמלית, וכן לא להניח חפץ ע"ג.
- ה- מותר לטלטל מכרמלית לכרמלית בפחות מדי אמות [1.92 מטר].

כרמלית

דיני הוצאה

כרמלית –

א- אסור לטלטל למרחק של יותר מדי' אמות אף באם עושה הפסקות כל פחות מדי' אמות [שמט,ג]

ב- וכל זה כשאדם אחד מוציא החפץ חוץ לדי' אמות אלא שעושה הנחה בינתיים, אבל מותר לו לאדם לעקור חפץ **מרשות הרבים** וליתנו לחבירו שאצלו בתוך די' אמותיו וחבירו יתננו לחבירו שאצלו אף על פי שהחפץ הולך כמה מילין ברשות הרבים כיון שכל אחד אינו מעביר די' אמות. ובלבד שלא יוציאו החפץ חוץ לתחום העיר. [שמט,ד]

ג- אין היתר זה שנותנו לחבירו וחבירו לחבירו מועיל אלא לענין טלטול חוץ לדי' אמות בכרמלית או ברשות הרבים אבל לא לענין טלטול מרשות היחיד לרשות הרבים או לכרמלית. [שמט,ה].

כרמלית

דיני הוצאה

היקף שלא נעשה לדירה –

א- 'מחיצות שלא נעשו כדי לדור בתוכן דהיינו לכניסה ויציאה תמיד אלא לשמור מה שיניחו בתוכן או לישיב בתוכן לשמור השדות שאינו דר בה יומם ולילה אלא מסתופף בצלה בלבד כשהחמה עומדת עליו, וכן מחיצות העשויין לצניעות בעלמא כגון הבנאים שבונים בחמה ועושין מחיצה להגן עליהם מפני החמה, וכן האכסדרה שבונים בתוך הפרדס (שתשמיש מחיצה זו ג"כ אינו קבוע להתלונן בצלה אפילו יום ולילה אחד בקביעות אלא כשהחמה קודרת בלבד) וכגון רחבה שאחורי הבתים והקרפף והוא היקף גדול להכניס בו עצים לאוצר והגינה והפרדס'.

ב- כל מחיצות אלו אף על פי שהן מחיצות גמורות מן התורה, מכל מקום מדברי סופרים אין מטלטלין בתוכן אלא בדי' אמות אם יש בתוכן יותר מבית סאתים מפני שהן אינן חשובות מוקפות לדירה אבל עד בית סאתים ועד בכלל מותר לטלטל בכל המוקף'. [שסב,א]

כרמלית

דיני הוצאה

היקף שלא נעשה לדירה –

א- היינו שטח של לערך 3200 מ"ר. שאיננו למגורים.

ב- ויש בזה הרבה שו"ט, מה בדיוק נכלל בזה כגון פארקים וכדו'. אחת הדוג' זה ענפי אילן.

ג- כאשר בתוך ההיקף יש שטח של בית סאתיים שלא הוקף לדיורין - כתב השו"ע בסעי' י' מי שיש לו גינה בחצירו, אם הוא רוב החצר, אפילו אין בה אלא בית סאתים לא יטלטל ממנו ומן החצר לבית. ואם הוא יותר מסאתים, לא יטלטל בה ובחצר אלא בד' אמות. ואם היא מיעוט החצר, מה שיש בה יותר מסאתים אוסר כל החצר. ואם יש בה סאתים או פחות, אסור להוציא ממנה לבית'.

ד- וכך כתב כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א [אג"ק ח"ט עמ' קסה] 'ולפלא שלא הזכיר בכל השו"ט שבקונטרס ששלח אלי אודות הענין דזרעים הנמצאים בעיר, שלדעת כמה ראשונים ואחרונים מבטלים המחיצות'.

כרמלית

דיני הוצאה

היקף שלא נעשה לדירה –

א- היינו שטח של לערך 3200 מ"ר. שאיננו למגורים.

ב- ויש בזה הרבה שו"ט, מה בדיוק נכלל בזה כגון פארקים וכדו'. אחת הדוג' זה ענפי אילן.

ג- כאשר בתוך ההיקף יש שטח של בית סאתיים שלא הוקף לדיורין - כתב השו"ע בסעי' י' מי שיש לו גינה בחצירו, אם הוא רוב החצר, אפילו אין בה אלא בית סאתים לא יטלטל ממנו ומן החצר לבית. ואם הוא יותר מסאתים, לא יטלטל בה ובחצר אלא בד' אמות. ואם היא מיעוט החצר, מה שיש בה יותר מסאתים אוסר כל החצר. ואם יש בה סאתים או פחות, אסור להוציא ממנה לבית'.

ד- וכך כתב כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א [אג"ק ח"ט עמ' קסה] 'ולפלא שלא הזכיר בכל השו"ט שבקונטרס ששלח אלי אודות הענין דזרעים הנמצאים בעיר, שלדעת כמה ראשונים ואחרונים מבטלים המחיצות'.

כרמלית

דיני הוצאה

מקום פטור –

- א- כל מקום הגבוה ג"ט ברה"ר, או י"ט בכרמלית, שאין בו שיעור של דע"ד אמות.
- ב- הוצאה האסורה היא, מרה"י לרה"ר, ולהיפך, או מרה"י לכרמלית או מרה"ר לכרמלית ולהיפך. או טלטול ד' אמות רה"ר או כרמלית. אך מותר להוציא חפץ ממקום - פטור לרשות - הרבים, לרשות - היחיד ולכרמלית, ולהיפך, דהיינו שמותר להוציא דבר מאחת הרשויות הללו למקום - פטור
- ג- אסור להוציא מרה"י לרה"ר דרך מקום פטור, אף אם מניח את החפץ במקום פטור ואף אם יעשו את זה ב' אנשים, כיון ש'שמזלזל באיסורי שבת לגרום לכתחלה הוצאה מרה"י לרה"ר או להיפך וגזרה שמא יבואו להוציא מרה"י לרה"ר בלא להניח במקום פטור בינתיים' [שמו, ב].
- ד- וכן נכון לחוש שאסור לטלטל מרה"י לכרמלית ולהיפך דרך מקום פטור.
- ה- מותר לטלטל בתוך מקום פטור כמה שרוצה.

מקום פטור

